

АБРО, Изх. № 23/11.03.2020 г.

ДО
Г-Н ИВАН ДИМИТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

Относно: Обществено обсъждане на проект на решение за изменение и допълнение на Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от радиослужба радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с провежданото обществено обсъждане на проект на решение за изменение и допълнение на Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от радиослужба радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях (по-долу „проекта“), с настоящото писмо в определения 30-дневен срок представяме на Вашето внимание становището на Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори – АБРО.

I. Становище по предложените промени в Техническите изисквания за работа на електронни съобщителни мрежи от радиослужба радиоразпръскване и съоръженията, свързани с тях (по-долу „Техническите изисквания“)

1. По т. 1.3. от Приложение № 5 към Техническите изисквания.

Проектът предвижда допълнение на т. 1.3 от Приложение № 5 към Техническите изисквания, съгласно което при „възникнали повреди, невъзможност за осъществяване на излъчване, използване на резервно оборудване“ предприятията следва да уведомят Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) „незабавно след възникване на съответното обстоятелство“.

Считаме, че не всички повреди в електронните съобщителни мрежи на операторите следва да бъдат съобщавани на КРС, а **само тези, които водят до „невъзможност за осъществяване на излъчване“**. С оглед на посоченото предлагаме да отпадне необходимостта от уведомяване на КРС за „възникнали повреди“, като бъде запазено единствено уведомяването при „невъзможност за осъществяване на излъчване“, което обхваща и случаите на повреди, предизвикали проблеми с излъчването.

На следващо място бихме искали да обърнем внимание на сроковете за уведомяване. Проектът предвижда уведомлението до КРС да се осъществява „незабавно след възникване на съответното обстоятелство“. Считаме така формулираният срок за неприемлив. От една страна, предприятията могат да извършат уведомлението до КРС едва след като са узнали за съответните обстоятелства, т.е. в момент след възникването на обстоятелствата. От друга страна, при възникване на проблем с излъчването **усиления на оператора следва да бъдат насочени преди всичко към отстраняване на повредата**, а не към спазване на формална процедура по уведомяване. Не е редно изпълнението на подобно задължение да е с приоритет пред отстраняването на повредата. Възможно е уведомяването на КРС да бъде възпрепятствано поради прекъсване на електричество, интернет и телефонни линии или други причини, които не са в контрола на предприятието.

Обръщаме внимание, че проектът предвижда незабавно уведомяване както при възникване на съответното обстоятелство, така и след отстраняване на причините. В случай на необходимост да се използва друго (резервно) оборудване, също е необходимо предварително уведомяване на КРС. Т.е. за едно прекъсване на излъчването следва да се направят най-малко две уведомявания, а в някои случаи – три. Подобен утежнен процес считаме за необоснован.

С оглед на горните съображения предлагаме т. 1.3. от Приложение № 5 към Техническите изисквания да бъде изменена, както следва: *„При невъзможност за осъществяване на излъчване от предавателните станции, възстановяването на излъчването се извършва във възможно най-кратък срок, след като отпадат причините, предизвикали повредите. За да се предотвратят прекъсвания с по-голяма продължителност, е възможно да се използва друго (резервно) оборудване с аналогични параметри на повреденото. За невъзможност за осъществяване на излъчване и/или за използване на резервно оборудване, предприятието уведомява КРС по имейл или гореща телефонна линия незабавно след узнаване на съответното обстоятелство и възстановяване на излъчването“.*

2. По т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания

С проекта се предвижда т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания да придобие следната редакция: *„Профилактика на електронните съобщителни мрежи се извършва поне веднъж в годината, като предприятието предварително уведомява КРС и аудиторията. Графикът за годишната профилактика се представя от предприятието на КРС до края на предходната година, като при промяна в графика предприятието незабавно уведомява КРС. Протоколът от профилактиката се представя от предприятието на КРС в 30-дневен срок от нейното извършване, по образец съгласно настоящото приложение към техническите изисквания.“.*

С проекта се предвижда задължение за предприятията за представяне на график за годишната профилактика на електронните съобщителни мрежи на

КРС до края на предходната година. Считаме, че това предложение е неуместно. Радиопредавателните съоръжения са основен инструмент при работата на операторите. В техен интерес е те да отговарят на изискванията и да са в норма с изискуемите параметри, а профилактиката им да се извършва възможно най-бързо и ефективно, по начин, осигуряващ непрекъсваемост на излъчването. Заради това **много често профилактиките се извършват заедно с други дейности в съответния регион и обект, които е трудно да бъдат предвидени и поставени в график** (напр., повреди, аварии и др.). Ако бъде предоставен предварителен график за профилактика, в огромната част от случаите той няма да бъде точен, поради което предоставянето му ще бъде излишен документооборот и необоснована административна тежест за предприятията. Обръщаме внимание на факта, че обикновено профилактиките започват да се провеждат през пролетта, т.е. най-малко 2-3 месеца след представяне на графиците за профилактиките. За профилактиките, планирани през есенния период, разликата във времето става почти 10 месеца. Периодът от представянето на графика до планираната дата за профилактика е дълъг. В него могат да се появят различни обстоятелства, при които да бъде извършена профилактиката, което ще доведе до отпадне на планираната профилактика по-късно през година. В тези случаи считаме, че уведомяването на КРС за промяна в графика на вече извършена профилактика е абсолютно безпредметно.

С оглед на горното, според нас предоставянето на протокол за извършената профилактика е напълно достатъчно, без да е необходимо да се представя предварителен график или друго предварително уведомление до КРС.

Обръщаме внимание и на предвидения срок за представяне на протоколите от извършените профилактики – 30 дена след извършване. Действащата уредба е натоварила предприятията с огромен брой задължения за отчитане, предоставяне на информация и документи към КРС, поради което въвеждането на предложения срок ще доведе до налагане на допълнителна административна тежест за операторите, което е неприемливо. В тази връзка предлагаме да бъде запазен действащият подход на Техническите изисквания, при който представянето на протоколите се извършва веднъж в годината.

Обръщаме внимание, че в случай на необходимост от информация за конкретен обект, КРС винаги може да я изиска от предприятието.

С оглед на изложените съображения предлагаме т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания да бъде изменена, както следва: *„Профилактика на електронните съобщителни мрежи се извършва поне веднъж в годината. Протоколът от профилактиката се представя от предприятието на КРС по образец съгласно настоящото приложение към техническите изисквания.“*

Извън горното, за пълнота отбелязваме, че съгласно предложения текст на т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания предвижда както предварително уведомяване на КРС за профилактиката съгласно изр. 1-во, така и представяне на график за профилактиката в края на предходната година съгласно изр. 2-ро. По този начин се поражда неяснота дали е необходимо операторите да уведомяват КРС за профилактика, ако преди това са изпратили график за нея.

3. По т. 7 от Приложение № 5 към Техническите изисквания

Бихме искали да обърнем внимание на предложената с Проекта нова т. 7 на Приложение № 5 към Техническите изисквания, която гласи: *„В случаите, посочени в т. 1.3 и т. 2, предприятието определя упълномощени представители, които да осъществяват цялостната кореспонденция с КРС и трети лица. За определените упълномощени представители предприятието предварително уведомява КРС.“*

Считаме, че няма основателна причина за налагане на изискване да се определят конкретни упълномощени лица за подаване на информацията по т. 1.3 от Приложение № 5 към Техническите изисквания. В случая с оглед на оперативност е удачно уведомлението да може се прави от всяко лице, което към момента на възникване и отстраняване на обстоятелствата по т.1.3 е изпълнява задължения, свързани с осигуряване на излъчването (напр. дежурен техник). **Изискването уведомяването да се осъществява само от конкретно упълномощени лица може да доведе до забавяния, което не е желателно.**

По отношение на уведомяването в случаите, посочени в т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания също считаме, че не е необходимо да бъде определяно специално упълномощено лице за кореспонденция с КРС. Съгласно чл. 83, ал. 1, т. 9 от ЗЕС при подаване на заявление за издаване на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен – ресурс – радиочестотен спектър, се посочва лице за контакт с предприятието. Името на това лице за контакт се вписва в публичния регистър на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и услуги по чл. 33, ал. 1, т. 2 от ЗЕС. Считаме, че предприятията следва да могат да подават уведомленията по т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания чрез лицето за контакт, посочено в публичния регистър, без да е необходимо да декларират допълнително това или друго лице за нуждите на уведомленията по т. 2 от Приложение № 5 към Техническите изисквания. **В този случай определянето на друго упълномощено лице следва да бъде единствено възможност за оператора.**

С оглед на горното предлагаме т. 7 от Приложение № 5 към Техническите изисквания да придобие следната редакция: *„В случаите, посочени в т. 2, предприятието може да определи упълномощени представители, различни от лицата за контакт вписани в публичния регистър на предприятията, които имат разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс,*

които да осъществяват цялостната кореспонденция с КРС и трети лица. За определените упълномощени представители предприятието уведомява КРС.“.

II. Предложения за допълнителни промени в Техническите изисквания

Бихме искали да обърнем внимание, че според нас е редно да отпадне Чл. 6, ал. 4 от Техническите изисквания, който гласи: „Номиналната изходна мощност на радио-/телевизионния предавател трябва да бъде не по-голяма от втората най-близка по-голяма стойност от изчислената максимална мощност на изхода на предавателя от номенклатурата на производителя.“.

Чл. 6, ал. 4 от техническите изисквания е приложим единствено (и при това не винаги) в случаите, когато има изграждане на нова радиопредавателна станция. Много често се оказва, че производителите имат конкретен модел предавател, който е направен в поточна линия с цел да се оптимизира тяхното производство.

Когато обаче се касае за изменение на техническите параметри на вече съществуваща радиопредавателна станция, предприятието следва да има възможността да се възползва от остатъчен ресурс от закупените вече предаватели (да използва налично технически изправно оборудване с максимална мощност на изхода на предавателя от номенклатурата на производителя, която е различна от посочената в чл. 6, ал. 4 на Техническите изисквания). Не е икономически оправдано инвестирането в нови по-мощни или по-маломощни предаватели, при положение че предприятието вече разполага с предавател с достатъчен експлоатационен срок, който може да бъде настроен на изискуемата необходима предавателна мощност.

III. Допълнителни предложения

1. Предложение за допълване на случаите на административни нарушения, за които не следва да бъдат образувани административно-наказателни производства или са налице основания за даване на предписания по Закона за електронните съобщения, предвидени в Решение № 4 от 26.01.2010 г. на КРС.

Предлагаме в категорията на маловажните случаи, определени в т. 1 на Решение № 4 от 26.01.2010 г. на КРС, да бъдат включени и случаите когато предприятия, осъществяващи наземно аналогово радио- и телевизионно радиоразпръскване, без надлежен акт на КРС:

- работят с различни от определените в разрешението географски данни и/или адрес;
- работят с различна височина на кота терен;
- работят с различна височина на фазов център;

- работят с различни антенно-фидерна система, азимути на насочване, дължини и/или тип на фидерите;
- работят с различни филтър/филтър-мултиплексори;
- работят с отклонение от мощността на предавателя по-голяма и по-малка от 10%.

Мотивите ни за определяне на предложените по-горе случаи като маловажни са свързани преди всичко с избягване на натрупаното в годините несъответствие в координатите (и/или адресите) на предавателните станции. Съгласно изискванията на Държавната комисия по далекосъобщения (правоприемник на която е КРС), при издаването на разрешения се получаваше писмо от Военна топографска служба с координати, определени от тази служба. По-късно това изискване отпадна. Координатите за новите предавателни станции се измерват с различни GPS устройства, като това води до получаването на координати, които са различни от посочените от Военната топографска служба. Различните видове GPS устройства, различните приемници и броя на достъпните сателити водят до различни от истинските координати и от верните данни за кота терен. Получава се ситуация, при която от една антенна система излъчват два или повече предавателя, а географските им координати и коти терен са различни.

Следва да се посочи също, че в плана „Женева-84“, съгласуването на честоти се отнася за периметър от няколко километра. Поради това не е необходимо да се съгласува нов ресурс, ако станцията се премества в рамките на тези няколко километра. В тази връзка считаме, че параметъра с адрес и точка на излъчване, може да бъде служебно уеднаквен чрез решение на КРС, както е предложено по-долу.

Обръщаме внимание, че установените на пазара филтър/филтър-мултиплексорни устройства са добре познати както на експертите и инспекторите на КРС, така и на предприятията (Sira, RVR, Telecomunicazioni Ferrara, Katrein, Aldena, Delta Meccanica и др.). При добавянето на нов предавател и смяната от филтър към филтърплексер (от дуплексер към триплексер, от триплексер към четириплексер и т.н.) и одобряването от страна на КРС на технически характеристики, по-старите предавателни станции изпадат в несъответствие. Загубите при смяна на филтърплексерите е по-малка от 0,5 dB, което е пренебрежимо малко и не може да повлияе значително на ефективно излъчената мощност. Същият аргумент е приложим и по отношение на фидерите (тип и дължина). Много често се налага да се подменят фидери, заради включване на допълнителни предаватели, пълненето им с вода от проливни дъждове и падащи ледове. Реално разликата в затихването е пренебрежимо малка, дори и при случаите, когато става въпрос за удължаване на фидера или подмяната му с друг тип/производител.

Мотивите ни за включването на толеранса относно предавателната мощност е породена от множеството проверки на инспектори на КРС и разбирането им, че мощността на предавателя трябва да бъде точно записаното

число в издаденото разрешение за използване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър. От техническа гледна точка, всеки предавател отговаря на стандартите на ETSI, както и на вътрешните стандарти (приложим за България - например БДС), където допустимото отклонение в стойностите на предавателите е от плюс/минус 10%. Отклонението е записано и в спецификацията на съответното предавателно устройство и е заложено предварително от производителя, на база напрежение и честота на захранващата мрежа, напрежение и токове на транзистори и др. Това отклонение се дължи и на температурните разлики в експлоатацията на предавателя (не само поради сезонната разлика в температурите, но и поради разликата в температурата в помещението), както и не на последно място от спецификата на вида на модулация – ЧМ (честотна модулация). Според направеното проучване от техническите експерти на нашите предприятия, всички производители на предаватели влизат в границите на тези 10% отклонение. Не на последно място, изходната мощност на предавателя е мощността на немодулирания носещ сигнал. Допълнително следва да се посочи също, че и измервателните устройства, с които работят инспекторите на КРС, също имат коефициент на точност, посочен от производителя.

2. Създаване на актуална база данни всички точки на излъчване, географски координати, кота терен, фазови центрове на антенните системи, азимутите на насочено действие.

Предлагаме КРС да приеме решение, съдържащо данни за всички точки на излъчване, географски координати, кота терен, фазови центрове на антенните системи, азимутите на насочено действие. На база на това решение предлагаме да бъдат служебно изменени разрешенията на предприятията без заплащане на административни такси. Резултатът от това решение на КРС ще бъде отпадане на разминаванията в параметрите за всички предприятия и на всички точки на излъчване, както и улесняване на бъдещите планирания.

Оставаме на разположение за всякакви допълнителни обсъждания на Техническите изисквания с цел улесняване на регулатора и предприятията, както и цел развитие на радиото, което вярваме, че е наша обща мисия.

С уважение:

Заличено на
основание чл. 5 от
Регламент (ЕС)
2016/679

Анна Танова

Изпълнителен директор

Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори – АБРО